JAARVERSLAG 2020

de Bibliotheek
aan de Vliet

VOORWOORD

2020 was een bijzonder vreemd jaar. Sinds maart 2020 werd onze samenleving op haar kop gezet door het coronavirus. Wat zo gewoon was, werd ongewoon en iedereen moest wennen aan het 'nieuwe normaal'. Het was, en is, een tijd met veel onzekerheid over onze toekomst, over onze gezondheid. Veel mensen zijn zelf ziek geworden door het virus of hebben zelfs dierbaren verloren.

De Bibliotheek aan de Vliet is in die periode voor veel mensen - jong en oud - van grote waarde gebleken. Hoewel we meerdere keren onze deuren moesten sluiten voor het publiek, bleven we onze diensten leveren, zij het op een andere manier. Via de afhaalbibliotheek, e-books en andere digitale dienstverlening, via alternatieve ondersteuning voor scholen of via digitale taalcafés konden we inwoners voorzien van de dingen waar ze in deze tijd zo'n behoefte aan hebben. Dat heeft de bibliotheek alleen kunnen doen door de inventiviteit en tomeloze inzet van onze medewerkers en vrijwilligers en het vertrouwen van haar Raad van Toezicht.

Tegelijkertijd waren onze ogen ook op de toekomst gericht. In Leidschendam-Voorburg heeft de bibliotheek samengewerkt met de gemeente aan een boeiend participatietraject, waarbij inwoners en partners hun behoeften en ideeën voor de toekomst van de bibliotheek naar voren konden brengen. In Rijswijk werd duidelijk dat onze nieuwe, gezamenlijke huisvesting in het Huis van de Stad er in 2022 echt gaat komen.

De coronacrisis heeft ons allen veel ellende gebracht. En nog steeds. Maar ze heeft ook onderstreept hoe belangrijk de bibliotheek is voor de burgers en voor de samenleving. Dat laten inwoners ons met regelmaat weten. Met dat positieve beeld laten wij 2020 achter ons. We blijven ons ook in 2021 inspannen voor de lokale samenleving van Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. We hopen op ieders vertrouwen en steun daarbij. Want u weet, we kunnen het alleen samen.

Gerard Hendriks,
Directeur / Bestuurder
de Bibliotheek aan de Vliet

INHOUD

AFSCHEID VAN HARM SMIT ALS DIRECTEUR 4
DE BIBLIOTHEEK IN CIJFERS 5
DE BIBLIOTHEEK VERNIEUWT 6
EN TOEN WAS ER CORONA 8
HOE HIELDEN WE CONTACT MET ONZE GEBRUIKERS 11
DE DIGITALE BIBLIOTHEEK 12
CULTURELE & RETAIL BIBLIOTHEEK 14
MAATSCHAPPELIJKE BIBLIOTHEEK 18
VERSLAG VAN EEN TAALHUISCOÖRDINATOR 22
EDUCATIEVE BIBLIOTHEEK 24
RAAD VAN TOEZICHT 28
COLOFON 29

AFSCHEID HARM SMIT ALS DIRECTEUR

In 2020 namen we afscheid van onze directeur Harm Smit, die op 1 september met pensioen ging na een bibliotheekloopbaan van 43 jaar. Daarvan was hij 22 jaar directeur, eerst van de Stichting Rijswijkse Openbare Bibliotheek Rijswijk (vanaf 1998) en vanaf 2012 van de Bibliotheek aan de Vliet in Rijswijk, Leidschendam-Voorburg en Stompwijk. In deze periode was, naast de nieuwbouw in Rijswijk, de fusie van de bibliotheken een belangrijke gebeurtenis, en in de laatste jaren de voorbereidingen van het Huis van de Stad in Rijswijk en het intensieve politieke overleg over de toekomst van het bibliotheekbeleid in Leidschendam-Voorburg.

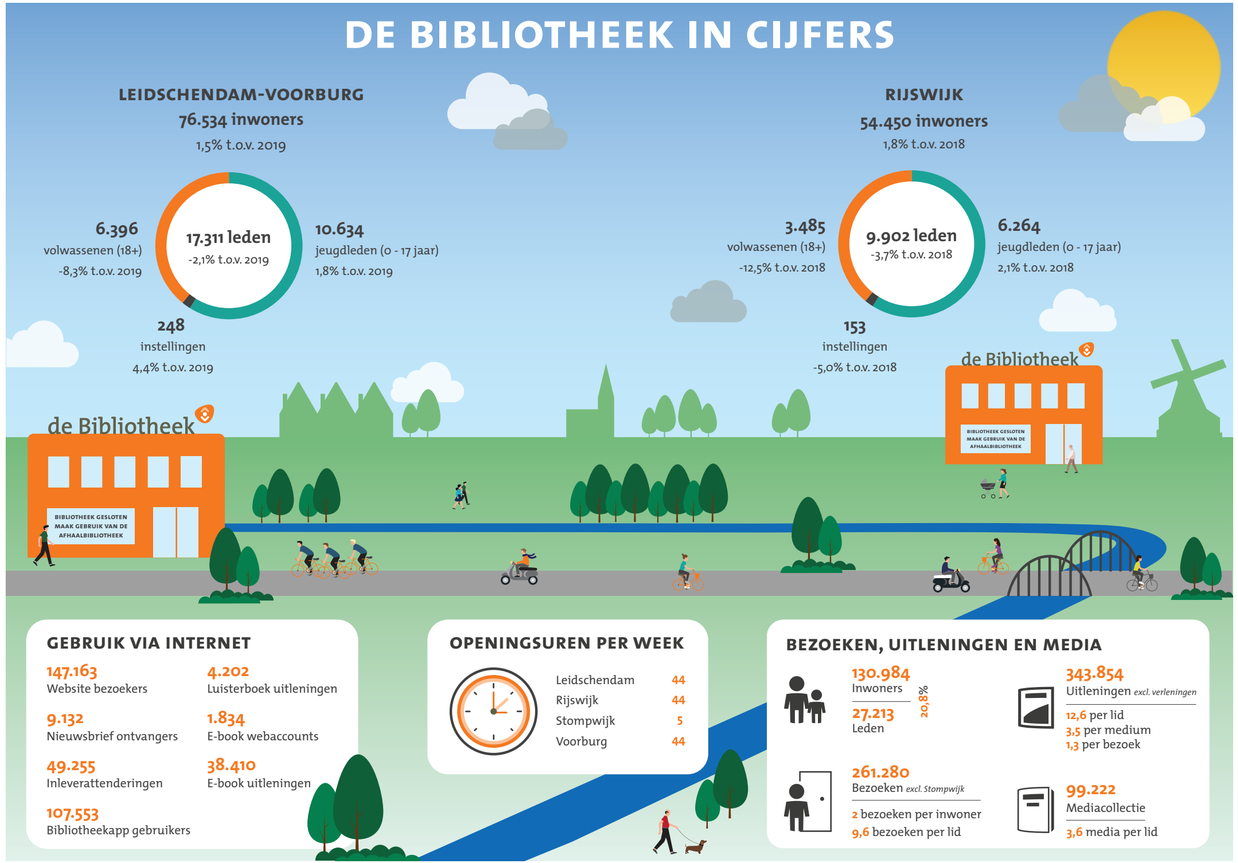
Harm Smit heeft laten zien hoe belangrijk een door de jaren heen continue en betrouwbare bibliotheekvoorziening is. Die behoort tot het weefsel van de moderne samenleving. De kern daarvan is het toegankelijk maken van kennis, cultuur en informatie door het uitlenen van boeken en andere materialen. En daarnaast de groeiende digitale dienstverlening, alfabetisering en inburgering, en de organisatie van activiteiten voor ouderen en kinderen. Het gaat om een complex netwerk van activiteiten waarvoor een flexibele en slagvaardige bibliotheekorganisatie nodig is. Die bestaat natuurlijk uit competente en gemotiveerde medewerkers, maar ook uit goede samenwerking met partners in het sociale en culturele domein. Directeur Harm Smit heeft daar ruim twee decennia lang op voortreffelijke wijze leiding aan gegeven.

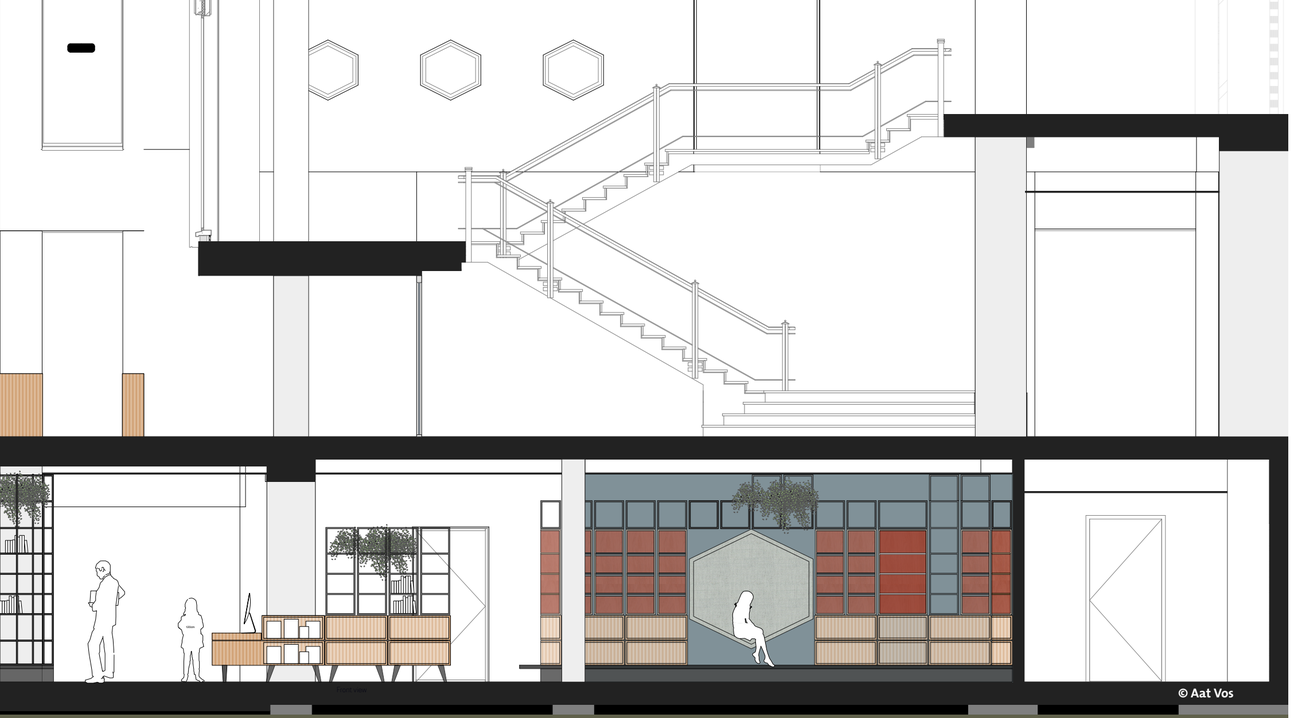
Bij zijn afscheid hebben wij hem vergeleken met een schipper. Die heeft z'n zaken tot in detail op orde, vaart een duidelijke koers, kan improviseren en zo nodig onder gewijzigde omstandigheden de koers verleggen. Maar altijd beheerst, niet rommelig of op de bonnefooi.

In het voorjaar van 2020 reageerde Harm nog uiterst alert op de coronacrisis, met de nadruk op wat er ondanks de beperkingen nog wél mogelijk was: opschalen van de digitale dienstverlening, openstelling van de vestigingen voor het afhalen van de (honderden) reserveringen. Harm liep hierin voorop. Met zijn vertrek is een markant tijdperk afgesloten.

De Raad van Toezicht is er gelukkig in geslaagd een uitstekende opvolger voor Harm te vinden in de persoon van Gerard Hendriks, die eerder werkzaam was bij onder andere de bibliotheek in Zoetermeer. Wij vertrouwen erop dat hij op geheel eigen wijze het bestuur van de bibliotheek vorm zal geven. Want de bibliotheek is nooit af, maar altijd in beweging.

Raad van Toezicht
de Bibliotheek aan de Vliet

DE BIBLIOTHEEK VERNIEUWT

NIEUWE ORGANISATIESTRUCTUUR

Om onze beleidsvoornemens te kunnen realiseren heeft de bibliotheek eind 2019 een nieuwe organisatiestructuur ingevoerd. De bibliotheek wil namelijk haar externe oriëntatie vergroten om nog beter in te kunnen spelen op wat er leeft in de samenleving. Het was de bedoeling om deze gewenste doorontwikkeling van de bibliotheek in 2020 verder vorm te geven. Door COVID-19 en alle daaraan gerelateerde maatregelen lag de focus echter in eerste instantie op de directe dienstverlening om die zo goed mogelijk draaiende te houden. Ondanks deze bijzondere tijden hebben veel medewerkers scholing gekregen over de nieuwe organisatiestructuur en de daarbij behorende nieuwe werkprocessen.

PARTICIPATIETRAJECT OVER DE TOEKOMST VAN DE BIBLIOTHEEK IN LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Samen met de gemeente Leidschendam-Voorburg is de bibliotheek in mei 2020 gestart met een participatietraject. Het doel van het participatietraject is om inwoners en instellingen te betrekken bij het vormgeven van een toekomstbestendige, vernieuwde en bruisende bibliotheek. Het eindresultaat van het traject is een raadsvoorstel in het 2de kwartaal in 2021 met een gemeenschappelijk en gedragen toekomstbeeld van de bibliotheek in Leidschendam-Voorburg.

In de afgelopen periode is er op verschillende manieren met diverse klantgroepen en instellingen gesproken. Er zijn enquêtes uitgezet, interviews gehouden, groepsgesprekken gevoerd met kinderen, jongeren, taalvragers en het MKB. En er is een teken- en schrijfwedstrijd georganiseerd. Op basis van alle opgehaalde informatie is er een duidelijk beeld ontstaan waar de bibliotheek van de toekomst aan moet voldoen.

Dit toekomstbeeld aangevuld met mogelijke bibliotheeklocaties en de financiële gevolgen zullen leiden tot een weloverwogen raadsvoorstel.

HET HUIS VAN DE STAD

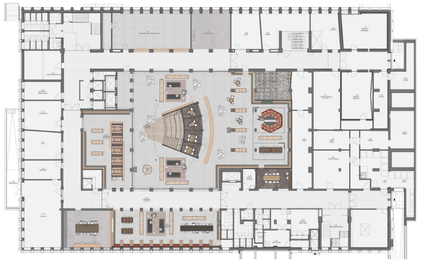
In 2018 kregen de plannen rond het Huis van de Stad hun definitieve vorm. Na 15 jaar leegstand en discussie wordt het voormalige stadhuis in Rijswijk gerenoveerd en wordt het Huis van de Stad. De toekomstige ‘bewoners’ van het Huis van de Stad zijn de gemeentelijke organisatie, Trias, Welzijn Rijswijk en de bibliotheek. In het souterrain komt het grootste gedeelte van de bibliotheek. Op de begane grond worden enkele functies van de bibliotheek gecombineerd met horeca.

BEKIJK VIDEO

In maart 2020 werd er asbest gevonden in het gebouw. Bij eerder onderzoek was dat niet ontdekt. De vertraging van de bouwwerkzaamheden, de asbestsanering en de aanvullende onderzoeken brachten extra kosten met zich mee.

In november besloot de gemeenteraad van Rijswijk het traject voort te zetten, ondanks de extra kosten. Wel werd besloten dat alle ‘bewoners’ in 2022 tegelijkertijd naar het Huis verhuizen. De gemeentelijke organisatie zou in eerste instantie een jaar na de andere bewoners verhuizen. Uit kostenoverwegingen is besloten deze twee fases ineen te schuiven.

De bibliotheek stak in de eerste maanden van 2020 veel energie in de voorbereidingen voor het Huis van de Stad. Na de vondst van het asbest werden de voorbereidingen tijdelijk stopgezet en in november weer voortvarend opgepakt. De planning is dat de bibliotheek in de zomer van 2022 het Huis van de Stad betrekt.

Plattegrond bibliotheek © Aat Vos

EN TOEN WAS ER CORONA

De uitbraak van de coronapandemie betekende voor iedereen een grote verandering. De pandemie en de daarmee samenhangende maatregelen beïnvloedden ook de dienstverlening aan de bezoekers van de bibliotheek.

Op deze pagina's een chronologisch overzicht van hoe de bibliotheek het afgelopen jaar de dienstverlening rond de afhaalbibliotheek vormgaf.

De dienstverlening rondom de culturele, retail, maatschappelijke en educatieve bibliotheek staat verderop in dit jaarverslag beschreven.

16 MAART T/M 19 APRIL

Vanaf 16 maart heeft de bibliotheek te maken met maatregelen, protocollen, adviezen en richtlijnen. De bibliotheek is volledig gesloten. Materialen inleveren door leners is mogelijk via de buitenbrievenbussen. De reserveringen, die klaarstaan voor leners, stapelen zich op.

20 APRIL T/M 9 MEI

De afhaalbibliotheek gaat van start. Leden kunnen boeken reserveren of een verrassingspakket aanvragen via de website of telefonisch. Een verrassingspakket kan voor verschillende leeftijden worden samengesteld. Volwassenen kunnen kiezen uit drie pakketten: Spannend en actief, Liefde en leven of Literatuur en cultuur. Daarnaast kan men aangeven naar welk soort boeken de voorkeur uitgaat. De boeken moeten in deze periode 72 uur in quarantaine om besmetting te voorkomen.

Het vraagt van de medewerkers een andere manier van werken. Er wordt veel gebeld met klanten om afspraken te maken voor het afhalen van de materialen. De reserveringen en pakketten moeten binnen een bepaald tijdvak worden afgehaald. Het is wennen, maar ook een geweldige kans om klanten toch van dienst te kunnen zijn!

12 MEI T/M 14 JUNI

De bibliotheken in Rijswijk en Voorburg gaan weer open met beperkte openingstijden. Een week later gaan ook Leidschendam en Stompwijk weer open. Ingeleverde materialen moeten nu 36 uur in quarantaine voordat ze verwerkt mogen worden.

15 JUNI T/M 29 SEPTEMBER

De gewone openingstijden zijn weer van kracht. Met inachtneming van de onderlinge 1,5 meter afstand zijn klanten weer welkom. Bezoekers kunnen weer kranten en tijdschriften lezen.

Ook kunnen er weer kleinschalige activiteiten plaatsvinden, wel met minder deelnemers dan normaal. Midden in de zomer hoeven ingeleverde materialen niet meer in quarantaine en kunnen dus direct worden verwerkt.

29 SEPTEMBER T/M 4 NOVEMBER

In deze periode heeft de bibliotheek door grote uitval van medewerkers noodgedwongen aangepaste openingstijden.

De medewerkers dragen mondkapjes. Er worden deurwachten aangesteld in Rijswijk en Voorburg om het maximumaantal bezoekers te bewaken en om het gebruik van lees-, studie-, werk- en pc plekken goed te regelen.

5 T/M 18 NOVEMBER

Het aantal besmettingen is fors gestegen en daarom moeten alle publieke instellingen hun deuren sluiten. Bibliotheken mogen gelukkig wel de afhaalbibliotheek weer in laten gaan.

Het Taalhuis verzorgde huiswerkpakketten via het afhaaltaalhuis.

19 NOVEMBER T/M 14 DECEMBER

Vanaf 18 november mogen de bibliotheken weer open. Er zijn minder zieke medewerkers. De bibliotheken zijn weer op de reguliere tijden open voor individuele bezoekers. Helaas zijn groepsactiviteiten niet toegestaan.

VANAF 15 DECEMBER

is de bibliotheek weer gesloten en gaat de Afhaalbibliotheek weer van start.

De klanten stellen dit erg op prijs en maken er druk gebruik van!

HET TEAM PROGRAMMERING INWONERS

Het team Programmering Inwoners heeft dit afgelopen jaar enorme flexibiliteit en inzet getoond om de klanten in de vestigingen toch zoveel mogelijk van dienst te zijn. Het betekende dat vertrouwde werkprocessen bij iedere aankondiging van nieuwe maatregelen aangepast moesten worden. De afhaalbibliotheek is behoorlijk arbeidsintensief. Medewerkers hebben door de afhaalbibliotheek veel telefonisch contact met de klanten en krijgen veel complimenten. De medewerkers vinden het fijn dat het werk doorgaat en dat ze veel mensen blij kunnen maken.

LENERS STELLEN DE AFHAALBIBLIOTHEEK ERG OP PRIJS

De belangstelling voor de afhaalbibliotheek was en is groot. In totaal werden er in 2020 rond de 13.000 pakketten aangevraagd. In Leidschendam gemiddeld 20 per dag en in Rijswijk en Voorburg gemiddeld 60 per dag. De leners stellen de nieuwe service erg op prijs. Dat blijkt uit de vele attenties en de reacties die de medewerkers ontvingen.

In Rijswijk zei een klant dat het tasje met boeken haar hele weekend goed had gemaakt! Een medewerker werd toegezongen door de telefoon nadat een lener en zijn dochter het tasje ophaalden in Leidschendam.

We ontvingen een mail van een lener met een hartelijke dank en warme groeten namens haar dochter voor het leuke jeugdboekenpakket. *"Ze is gelijk gaan lezen. De boeken vielen in de smaak."*

" BESTE MEDEWERKERS VAN DE BIBLIOTHEEK AAN DE VLIET, ALWEER ENIGE TIJD GELEDEN HAD IK ONLINE EEN BOEK BESTELD. WAS HET AL WEER BIJNA VERGETEN. GISTEREN WERD IK GEBELD DAT IK HET VANDAAG KON AFHALEN. VANDAAG LANGS GEWEEST EN DAN HANGT DAAR EEN TASJE MET MIJN NAAM MET HET BOEK. VAN ZOVEEL SERVICE WORDT EEN MENS BLIJ! TOP! HARTELIJKE GROET EN FIJNE FEESTDAGEN! "

" MIJN ECHTGENOOT WAS DE BOEKEN VOOR MIJ GAAN OPHALEN EN VERTELDE MIJ HOE ALLES ZO GOED GEORGANISEERD WAS. IN DE AANKOMSTHAL TAFELS MET TASJES BOEKEN MET GEPLANDE TIJD VAN OPHALEN EN NAAM. ER HOEFDE ZELFS NIETS MEER GEREGISTREERD TE WORDEN, WANT DAT HADDEN JULLIE AL GEDAAN. GOED GEORGANISEERD EN DAARVOOR MIJN COMPLIMENTEN AAN JULLIE. "

" WAT FIJN! IK HEB HET OPGEHAALD. EN EEN ANDER BOEK WEER TERUGGEBRACHT. WAT EEN GOED SYSTEEM OM HET ZO TE DOEN: HET OPHALEN MET DE TASJES WERKT PERFECT. GROET EN TOT DE VOLGENDE KEER. "

HOE HIELDEN WE CONTACT MET ONZE GEBRUIKERS?

Alle landelijke maatregelen die samenhingen met de coronapandemie zorgden voor veel aanpassingen in de dienstverlening. Dat betekende dat we onze gebruikers steeds op de hoogte hielden van de laatste stand van zaken.

Via persberichten, posters, meldingen op de website en sociale media en digitale nieuwsbrieven informeerden we de gebruikers.

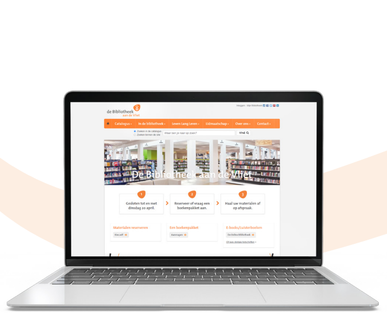
Naast de maandelijkse nieuwsbrieven verstuurden we in 2020 negen extra digitale nieuwsbrieven. Daarin was ook steeds aandacht voor de alternatieve vormen van dienstverlening.

De gebruikers stelden het op prijs om regelmatig geïnformeerd te worden.

" GOED OM OOK ALLE ONLINE MOGELIJKHEDEN DOOR TE GEVEN DIE DE BIBLIOTHEEK BIEDT "

" GEWELDIG, WAT IS ER TOCH VEEL VOOR KINDEREN! "

" WAT EEN GOEDE SERVICE. DE AFHAALBIBLIOTHEEK. SUPER! "

DE DIGITALE BIBLIOTHEEK

Op het moment dat de bibliotheken sloten, konden we voor een deel van onze dienstverlening terugvallen op het landelijke digitale aanbod van de bibliotheek. Hierbij kwamen ook nieuwe diensten beschikbaar.

De Online Bibliotheek onderging in 2020 een ingrijpende aanpassing. E-books en luisterboeken kwamen in één app beschikbaar voor de leden van de bibliotheek om overal en altijd te genieten van mooie verhalen.

En van die mogelijkheid werd veel gebruikgemaakt. Leden van de Bibliotheek aan de Vliet leenden in 2020 38.933 e-books, tegenover 26.095 in 2019. Een stijging van 49%. Ook het aantal uitgeleende luisterboeken groeide sterk met 44% naar 4096.

Voor niet-leden van de bibliotheek kwam in april de, tijdelijke, ThuisBieb-app beschikbaar met een aanbod van 100 e-books.

Als proef van de Koninklijke Bibliotheek (KB) startte in november de TijdschriftenBieb-app. In de app staan zestien tijdschriften die gratis te lezen zijn voor leden van de bibliotheek. De KB onderzoekt in 2021 of tijdschriften permanent worden opgenomen in de online collectie.

Voor velen zag de zomervakantie er in 2020 anders uit dan verwacht. Gelukkig was de VakantieBieb-app weer open in juli en augustus. Behalve e-books konden nu ook luisterboeken worden geleend.

De KB stelde in april gratis digitale cursussen beschikbaar voor leden en niet-leden van de bibliotheek. Dit zijn cursussen op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, digitale vaardigheden en werk gerelateerde onderwerpen. Begin 2021 kwamen er exclusief voor bibliotheekleden ruim 160 online cursussen beschikbaar.

Voor jeugdleden (0 - 18 jaar) bood *www.jeugdbibliotheek.nl* heel veel mogelijkheden. Zoals luisterboeken, e-books, voorleesfilmpjes, boeken op onderwerp en lekkere leesboeken.

E-BOOKS IN 2020

Sinds 2014 kunnen leden van de openbare bibliotheek e-books lenen. Elk jaar komen er steeds meer leden met een e-bookaccount bij en worden er meer e-books uitgeleend.
In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books in 2020 voor de Bibliotheek Aan de Vliet.

de Bibliotheek online

Meest geleende e-books in 2020

1. **De meeste mensen deugen** – Rutger Bregman
2. **De avond is ongemak** – Marieke Lucas Rijneveld
3. **Uit het leven van een hond** – Sander Kollaard
4. **'t Hooge Nest** – Roxane van Iperen
5. **De pest** – Albert Camus

Geregistreerde accounts

Op 31 december waren er **2.000** accounts.

Leners

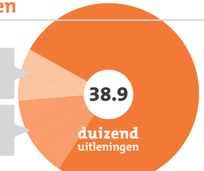

6% van de leners leenden elke maand een boek

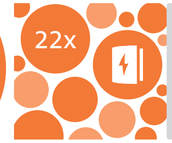
1.752 mensen leenden minimaal **1** e-book.

Uitleningen

In april werden **4.218** e-books uitgeleend

18% Jeugdtitels (**6.876** uitleningen)

Gemiddelde aantal uitleningen per actief account

Er werden in 2020 gemiddeld **3.244** e-books per maand uitgeleend.

Hoe werden de e-books gelezen?

56% Gebruikt de app

41% Via een e-reader

3% Op het internet

Uitleningen per genre

Literatuur	Spanning	Jeugd	Informatief	Biografie	Fantasie	Poëzie
41%	26%	18%	9%	1%	1%	0%

Bron: de Koninklijke Bibliotheek

In september werd het vernieuwde online Bibliotheek platform actief. Leden moesten zich hiervoor opnieuw registreren. Dat verklaart de daling van 36% van het aantal geregistreerde accounts.

CULTURELE & RETAIL BIBLIOTHEEK

Taalbeheersing en kunnen lezen is voor iedereen noodzakelijk om volwaardig deel te kunnen nemen aan de huidige maatschappij. Naast taal zijn alle andere vormen van kunst en cultuur eveneens van groot belang. Ze stellen ons in staat om zelfredzaam te zijn, ons te ontwikkelen en sociaal te functioneren. Door kunst en cultuur kunnen we ons beter inleven, vormen we meer begrip voor anderen en leggen we gemakkelijker nieuwe contacten.

Meer dan ooit hebben mensen behoefte aan contact, ontmoeting, informatie en advies op sociaal maatschappelijk terrein. Burgerparticipatie, preventie en samenhang in de maatschappij is belangrijk. Zeker nu, in deze voor velen eenzame en moeilijke periode, tijdens de coronacrisis. Daarnaast willen mensen zich ontplooien. Ze hebben culturele behoeften en interesses en maatschappelijke thema's hebben hun aandacht. Een plek creëren en mensen in de gelegenheid stellen tot ontmoeting, debat en het onderling delen van kennis is daarom van belang.

Met kunst en cultuur proberen we een brug te slaan tussen verschillende groepen en organisaties, gaan we sociaal isolement tegen, activeren, inspireren en informeren we anderen. En dragen we bij aan een creatieve en veerkrachtige samenleving. Dit is altijd belangrijk, maar werd nóg belangrijker ten tijde van de pandemie.

AFHAALBIBLIOTHEEK

Rondlopen in de bibliotheek en je laten verrassen door wat de collectie te bieden heeft, was helaas maar een deel van het jaar mogelijk. Gelukkig konden onze leden toch materialen blijven lenen via de Afhaalbibliotheek. De leden stelden die service erg op prijs en ze maakten er gretig gebruik van. Op bladzijde 10 van dit jaarverslag staat meer informatie over de Afhaalbibliotheek.

BOEKENWEEK

Nog net op de valreep heeft de Boekenweek in 2020 op normale wijze plaatsgehad. Met de leesworkshop van Lidewijde Paris, de Prinses Marianne lezing en wandeling - in samenwerking met het Erfgoedpodium, Museum Swaensteyn, de Historische vereniging en vrijwiliggers – en een programma voor Leesclubleden en Leesclubgeïnteresseerden.

De Boekenweek (7 t/m 15 maart) was precies voorbij toen de eerste lockdownperiode begon. Een beetje rebels en daarmee helemaal naar het Boekenweekthema 'Rebellen & Dwarsliggers'.

MINDFUL WANDELEN

In de maanden september en oktober was het mogelijk een aantal keer Mindful wandelen te organiseren. De wandelingen vonden plaats in Voorburg, waar zij eerder onder een andere naam en iets andere vorm werden georganiseerd. In Leidschendam werden de wandelingen als nieuw aanbod georganiseerd en hier was veel interesse voor.

Het programma was geheel passend bij de tijdsgeest, men wil graag bij elkaar komen, maar op gepaste afstand en bij voorkeur in de buitenlucht. Men is graag in contact met anderen, maar staat ook graag stil in het hier en nu en bij zichzelf.

FILMHUIS RIJSWIJK

Het Filmhuis trekt doorgaans een vast publiek dat op dinsdagmiddag naar de film gaat. Het grootste deel van dit publiek is ouder dan 65 jaar. Vanwege de twee lockdownperiodes werd in 2020 een deel van de filmvoorstellingen van het Filmhuis geannuleerd. Bezoekers gaven aan het bezoek aan het Filmhuis erg te hebben gemist in de periodes dat de bibliotheek door de coronamaatregelen gesloten was. Zij misten niet alleen het bekijken van de films, maar ook de ontmoeting en de gesprekken met andere filmliefhebbers. Voor veel van hen is het een uitje om wekelijks naar de film te gaan.

Voor de vrijwilligers van het Filmhuis geldt hetzelfde. Zij beschouwen hun vrijwilligerswerk als een zinvolle tijdsbesteding en een manier om in contact te blijven met andere mensen.

Dit was dan ook de reden dat zowel bezoekers als vrijwilligers blij waren het Filmhuis in het najaar van 2020 weer te kunnen bezoeken toen dit weer was toegestaan. Tegelijkertijd gaven ze aan de gezelligheid te hebben gemist die ze voor de coronacrisis wel ervaarden in het Filmhuis. In verband met de coronamaatregelen golden er immers strenge regels voor een Filmhuisbezoek, zoals afschaffing van de koffie/theepauze, het bewaren van 1,5 meter afstand en het beperkte aantal bezoekers dat was toegestaan in de zaal.

Het filmprogramma kwam tot stand door samenwerking met Theater Ludens in Voorburg. Het resultaat van onze samenwerking was een gevarieerd en actueel filmaanbod. Ook in 2021 werken Theater Ludens en de bibliotheek samen aan een gezamenlijk filmprogramma voor Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.

PREVENTIEWORKSHOPS

Door de coronamaatregelen en de lockdownperiode in het voorjaar kon het overgrote deel van de preventieworkshops niet in de bibliotheek plaatsvinden.

Deze workshops sloten inhoudelijk goed aan bij de groeiende behoefte naar kennis over en training in onderwerpen als: Omgaan met stress, Positief denken, Lekker slapen en Stoppen met piekeren. Gelukkig konden we samen met Indigo Preventie Den Haag het oorspronkelijk fysieke aanbod omzetten naar online workshops, die we vanaf de zomer aanboden. En daar was veel belangstelling voor. Ook in 2021 werken Indigo Preventie Den Haag en de bibliotheek samen aan het aanbod preventieworkshops.

TENTOONSTELLINGEN

Voor 2020 waren 12 tentoonstellingen ingepland waaronder ook de jaarlijkse Open Wand.

De eerste drie maanden hebben we gelukkig toch 3 tentoonstellingen in de expositiezaal en in de bibliotheeklocatie in Rijswijk gehad. De eerste expositie was die van de Rijswijkse fotoclub F70. Deze werd op 4 januari geopend door Patty Jacobs, directeur van Trias, Centrum voor de Kunsten. Verder was er in het voorjaar nog schilderkunst te bewonderen en een grote expositie van diverse graffitikunstenaars in samenwerking met The Hague Streetart.

Hierna was de bibliotheek, maar ook de expositieruimte niet meer toegankelijk voor publiek in verband met de coronamaatregelen en de eerste lockdownperiode in het voorjaar. Tot september durfden de exposanten het niet aan om te exposeren, maar hebben we de tentoonstellingsruimte gevuld met kunstwerken uit de collectie van de Kunstuitleen.

Gedurende de hele maand september heeft Schilderclub Stervoorde kunnen exposeren met werk van hun leden. Deze expositie werd op 4 september geopend door wethouder Johanna Besteman.

DE OPEN WAND

In november 2020 stelde de Kunstuitleen haar wanden beschikbaar voor amateurkunstenaars. Daar de landelijke campagne Nederland Leest ook in november plaatsvindt, is er met het thema 'Uit het leven gegrepen' een verbinding gelegd tussen het beeldende project De Open Wand en de leescampagne Nederland Leest.

De 60 inzendingen voor De Open Wand hadden een enorme diversiteit van technieken, zoals schilderkunst, mixed media, fotografie, keramiek, glaswerk en zelfs een prachtig gedicht. Een kleurrijk geheel met verschillende verhalen naar aanleiding van het thema.

Door de beperkende coronamaatregelen bleek het niet mogelijk een gewone opening van De Open Wand te organiseren. Gelukkig was het wel mogelijk om de deelnemende amateurkunstenaars op zaterdag 28 november de gehele dag onder het genot van koffie en thee alle kunstwerken te laten bewonderen en hen met elkaar op gepaste afstand in gesprek te laten gaan.

Daarnaast is er via de sociale media en de bibliotheekwebsite een online expositie van De Open Wand gerealiseerd.

MAATSCHAPPELIJKE BIBLIOTHEEK

Het afgelopen jaar werd ons dagelijks leven door de coronapandemie ingrijpend veranderd. Op kwetsbare doelgroepen is de impact van deze crisis enorm.

Lager opgeleide mensen worden zwaarder getroffen, zij hebben vaak minder mogelijkheden thuis te werken en hun baan is vaker onzeker. Mensen die psychisch minder veerkrachtig zijn, mijden eerder zorg, ervaren stress en voelen zich vaker eenzaam. De informatie vanuit de overheid is vaak voor laaggeletterden onduidelijk en te ingewikkeld. Zinnen met dubbele betekenissen, moeilijke woorden zijn vaak niet begrijpelijk voor laaggeletterden.

Daarnaast vormt de taalbarrière voor nieuwkomers en mensen met een migratieachtergrond een groot probleem. Vaak heeft dit met meerdere oorzaken te maken, post-traumatische stressklachten, zorgen om familie die nog in het land van herkomst woont en de drempel voor een telefonisch consult van de huisarts is te groot.

TAALHUIS

Door de coronamaatregelen moesten de activiteiten voor het Taalhuis al snel digitaal plaatsvinden. Erg lastig voor een doelgroep die vaak behoefte heeft aan fysiek contact. De overstap naar digitaal aanbod ervaarden zij als ingewikkeld.

Door middel van de afhaalbibliotheek en het afhaal Taalhuis hebben we zo goed mogelijk proberen te realiseren dat iedereen toegang had tot de Taalhuiscollectie. In totaal is de bibliotheek 14 weken dicht geweest, maar hebben we toch nog 2156 Taalhuis materialen uitgeleend.

Tijdens de eerste lockdown hebben we het digi-Taalhuis opgezet, waarbij we taalvragers attent maakten op de digitale mogelijkheden van samenwerkingspartners. Ook startten we met het voorlezen van de Startkrant waarbij taalvragers in eerste instantie vragen en antwoorden konden terugkoppelen aan de coördinator.

Tijdens de laatste lockdown van 2020 hebben we digitale sessies opgezet om in gesprek te gaan met Taalhuisvrijwilligers en Taalvragers om zo een digitaal Taalhuisspreekuur te kunnen draaien. Door middel van telefonische en digitale spreekuren hebben we 1084 bezoekers voor het Taalhuis kunnen bereiken.

LAAGGELETTERDHEID

Om laaggeletterdheid onder de aandacht te brengen legden we contact met 60 organisaties, waarin we hebben gewezen op de e-learning *Herkennen en doorverwijzen* van Stichting lezen en schrijven. In deze e-learning komen zaken aan bod als de aard en omvang van laaggeletterdheid; in relatie met het werkveld; herkennen van laaggeletterdheid en hoe kun je mensen motiveren tot taalscholing. Tevens is gewezen op de ondersteuning die het Taalhuis kan bieden.

Door de coronamaatregelen is er één fysieke training 'Aanpak laaggeletterdheid' georganiseerd voor vrijwilligers van Woej gekoppeld aan financiële zelfredzaamheid. De deelnemers ervaarden de training positief in de praktische oefeningen en wat je concreet aan laaggeletterdheid kunt doen. Allen gaven aan de training aan te bevelen aan anderen.

In Rijswijk hielden we diverse bijeenkomsten om als taalnetwerk inzicht te krijgen in de aanpak rondom laaggeletterdheid. Dit deden we aan de hand van het Groeimodel, dat is ontwikkeld door Stichting Lezen en Schrijven en de Universiteit van Utrecht. Het model gaat uit van een vragenlijst die scoort op draagkracht, slagkracht en resultaat van de taalketen. Om een verdiepingsslag te maken hebben we serviceorganisatie ProBiblio uitgenodigd om een gezamenlijke ambitie en strategische doelen te formuleren. Naar aanleiding van dit overleg hebben we afgesproken in een kleiner verband aan de slag te gaan.

Op 1 oktober organiseerden we in samenwerking met Welzijn Rijswijk, ROC Mondriaan, Rijswijk Doet en Doe Weer Mee een theatervoorstelling met het thema laaggeletterdheid in de bibliotheek in Rijswijk. Vanwege de coronamaatregelen konden er maximaal twintig personen aanwezig zijn. Het publiek bestond grotendeels uit hulpverleners en vrijwilligers die regelmatig met laaggeletterdheid te maken krijgen. De theatergroep Basta bracht in diverse scènes in beeld hoe een sociaal hulpverlener met cliënten om kan gaan. De aanwezige deelnemers gaven gemiddeld een 8 als rapportcijfer aan de voorstelling en ervaarden de rollenspelen als levendig en leerzaam.

WEEK VAN LEZEN EN SCHRIJVEN

Door de versoepelingen in de maatregelen kon het Taalhuis in de *Week van Lezen en Schrijven* met strikte maatregelen de deuren weer openen voor de bezoekers. Op iedere locatie was er thee/koffie en gebak voor de bezoekers. In Rijswijk was wethouder Besteman aanwezig. Bezoekers vertelden over hun tijd tijdens de lockdown.

Stichting Doe weer Mee had verhalen verzameld van laaggeletterde cursisten tijdens de lockdown in het boekje 'Mijn Coronatijd'. In briefvorm beschrijven zij hoe ze de Coronatijd beleefden. De Rijswijkse cursist Leyla overhandigde "Mijn Coronatijd" digitaal aan de burgemeester en wethouder Besteman.

TAALCAFÉ EN ONTMOETINGEN

De start met fysieke taalcafés in Rijswijk was een groot succes. De eerste twee taalcafés van het jaar trokken gemiddeld 40 bezoekers. In oktober organiseerden we nog drie fysieke taalcafés, waarbij we gericht samenwerkingspartners en hun cursisten uitnodigden. Door alle maatregelen konden we gemiddeld 10 taalvragers per keer ontvangen. In mei startten we in samenwerking met Welzijn Rijswijk digitale taalcafés, waarmee we 34 deelnemers bereikten.

In Leidschendam-Voorburg vonden 3 taalontmoetingen plaats bij Woej en Sport&Welzijn en gingen we aan de hand van thema's met elkaar in gesprek. De behoefte om Nederlands te leren is bij de deelnemers groot. Vaak zijn dit vrouwen die nog geen groot netwerk hebben. Helaas konden verdere fysieke ontmoetingen vanwege Corona niet meer plaatsvinden.

TAALMAATJES

In 2020 waren er 50 taalvrijwilligers en 65 taalvragers actief. In totaal zijn 60 inwoners gekoppeld. In de meeste gevallen waren de koppels een-op-een actief. Door de coronacrisis nam ongeveer de helft van de koppels een pauze. Of zij kwamen minder vaak bij elkaar.

De opbrengst van een taalmaatjestraject is dat de taalvragers meer durven en zelfstandiger zijn. Daarnaast ontstaan er mooie vriendschappen en verbindingen en gaat men over en weer bij elkaar op bezoek. Vóór het traject zijn taalvragers vaak geïsoleerd. Door het contact met hun taalmaatje worden zij uit dit isolement getrokken. Het traject draagt niet alleen bij aan het leren van de Nederlandse taal, maar de taalvragers leren ook de Nederlandse cultuur kennen.

INTERVISIEBIJEENKOMSTEN

Door de coronacrisis konden niet alle intervisiebijeenkomsten voor taalhuisvrijwilligers doorgaan. Deze bijeenkomsten ervaren de taalvrijwilligers als waardevol. Ze geven het gevoel er niet alleen voor te staan, omdat andere vrijwilligers dezelfde vragen en problemen tegenkomen.

TAALVISITE

De Bibliotheek aan de Vliet wilde in 2020 in Rijswijk een pilot doen van het project Taalvisite, waarbij vrijwilligers aan kinderen in taalarme gezinnen thuis voorlezen. Helaas is het door corona niet verder gekomen dan de voorbereidingen, zoals het selecteren van de gezinnen en het zoeken van vrijwilligers.

INSPIRATIETRAININGEN VOOR TAALVRIJWILLIGERS

In 2020 vonden er zes inspiratietrainingen plaats bij de bibliotheek.

De eerste training voor taalvrijwilligers was de training *Hoe is het om een taal te leren* van Thomas Jansen op 17 februari in de bibliotheek in Voorburg. Het was zeer inspirerend en de vrijwilligers kregen veel tips en adviezen.

De tweede training van Thomas Jansen, *Met uw taalcoaching naar de digitale wereld,* werd online gegeven. Aan de reacties te zien een goede keuze en een fantastische training!

Op 16 maart werd de lockdown een feit. De bibliotheek moest haar deuren sluiten. Door snel met de docenten te schakelen konden gelukkig de meeste trainingen digitaal doorgaan zoals die van Jaap Postma. In zijn training gaf Postma uitleg over het belang van grenzen stellen in communicatie. De opbrengst van de training doneerde hij aan *Artsen zonder grenzen*, wat door het overhandigen van een check online te zien was. De training was erg goed bezocht en er werd met veel enthousiasme en lof op gereageerd. Jaap Postma is bekend als trainer, acteur en coach.

Kevin de Randamie zat tussen de twee lockdowns in en kon zijn training *De kracht van Creativiteit* gelukkig fysiek geven. Hij is bekend van zijn muziek en trainingen. Hij sloot af met een *Spoken Word* optreden. Het was een training waar je na afloop even stil van was en naar huis ging met genoeg stof tot nadenken.

Ook Corintha Apon was weer van de partij. Een vertrouwd gezicht van de Basistrainingen, die zij vier keer per jaar geeft aan nieuwe Taalvrijwilligers. Zij gaf twee trainingen: *Interculturele communicatie* en *Leesplezier*. In deze training leerden de vrijwilligers op een effectieve en gevarieerde manier aan de slag te gaan met leesvaardigheid.

De reacties op de trainingen zijn vaak erg positief. Vrijwilligers geven aan ze erg leuk en interessant te vinden, verassende inzichten te hebben gekregen en de geleerde lessen ook toe te kunnen passen naast de ondersteuning van taalvragers. Daarnaast vinden zij het leuk om andere vrijwilligers te ontmoeten en daarmee van gedachten te wisselen.

AGILE PROJECT: CAMOUFLAGE-AANBOD GERICHT OP NT1-ERS RONDOM THEMA DONORREGISTRATIE

In de organisatie zijn we gestart met een pilot rondom Agile werken. We willen mensen met lage taalvaardigheden helpen bewuster een weloverwogen beslissing te maken over de donorregistratie. Het voordeel van het product is dat we bij dit zogenaamde camouflage-aanbod NT1'ers in beeld krijgen en laaggeletterdheid bespreekbaar kunnen maken.

DIGITALE BASISVAARDIGHEDEN

Tot en met 13 maart hebben we in samenwerking met SeniorWeb de scholing op het gebied van digitale basisvaardigheden - Allemaal digitaal! - fysiek in de bibliotheek kunnen aanbieden. Daardoor kon maar een beperkt aantal cursisten deelnemen aan de cursussen Klik & Tik en Digitale Overheid. Deelnemers van deze cursussen zijn altijd ontzettend blij met persoonlijke aandacht. Zij zijn digitaal niet vaardig genoeg om zelfstandig de weg te vinden in de digitale wereld. Daarnaast is de persoonlijke aandacht prettig, omdat de niveaus bij cursisten vaak sterk uiteen lopen.

De DigiCafé's werden goed bezocht met 131 personen in totaal. Door de coronacrisis zijn veel mensen zich bewuster geworden van de noodzaak om digitaal vaardig te zijn. Sinds de eerste lockdown bieden de docenten van SeniorWeb hulp via de telefonische hulplijn van SeniorWeb.

Door alle corona-ontwikkelingen hebben we als zomeractiviteit de digitale cursus *Digisterker door Doen* op onze website gratis beschikbaar gesteld aan de inwoners van Leidschendam-Voorburg, Stompwijk en Rijswijk.

Opvallend was dat ca. 270 personen zich langer op de pagina bevonden dan gemiddeld, waaruit we kunnen concluderen dat zij geïnteresseerd waren in het aanbod. Daarom hebben we dit aanbod verlengd.

SPREEKUREN

Maatschappelijke instellingen en de bibliotheek weten elkaar goed te vinden. Zo waren er het afgelopen jaar verschillende spreekuren in de vestigingen.

Welzijn Rijswijk organiseerde in het voorjaar koffieochtenden voor Mantelzorgers in de bibliotheek in Rijswijk.

In de bibliotheek in Leidschendam begon in februari het Leerwerkloket met een wekelijks spreekuur. Studenten, werkzoekenden, werkenden en werkgevers kunnen er terecht met hun vragen over (om- en bij-)scholing, werk of de mogelijkheden om werken en leren te combineren.

In februari startte ook het wekelijkse inloopspreekuur in de bibliotheek in Voorburg van het Vrijwilligerspunt van Woej. Mensen die op zoek zijn naar vrijwilligerswerk krijgen advies over het vinden van passend vrijwilligerswerk. Het Vrijwilligerspunt kreeg in 2021 een nieuwe naam: LV voor elkaar.

Helaas waren de spreekuren na het ingaan van de coronamaatregelen niet meer mogelijk. We hopen op een goed vervolg in 2021.

VERSLAG VAN EEN TAALHUISCOÖRDINATOR

Het jaar 2020 begon goed voor het Taalhuis. Na de kerstvakantie is het Taalhuis/Taalcafé met enthousiaste vrijwilligers begonnen. Met twee nieuwe vrijwilligers in Rijswijk en Leidschendam en de komst van vaste en nieuwe bezoekers begon het jaar erg enthousiast. Ook het Taalcafé kende een mooie start met groepen van boven de 40 deelnemers.

Inmiddels komen de eerste berichtgevingen in het nieuws over Covid-19-besmettingen in Nederland. Het aantal besmettingen neemt toe en het ondenkbare volgt. Nederland gaat in maart in lockdown. De bibliotheek/Taalhuis/Taalcafé sluit per direct haar deuren.

Om bezoekers van het Taalhuis/Taalcafé alsnog te kunnen voorzien in hun hulpvraag om de Nederlandse taal te blijven oefenen/leren is er direct allerlei digitale sessie gestart. Zo is er samen met vrijwilligers gestart met een digitale Taalcafé via het platform Jitsi Meets.

Ook zijn er vrijwilligers aan de slag gegaan om ouders met schoolgaande kinderen te helpen met het huiswerk. Het Digi-Taalhuis ging van start met allerlei oefenlinks, YouTube kanaal van het Taalhuis, de krant en allerlei overige handige links om het oefenen/leren van de Nederlandse taal voort te kunnen zetten.

Na drie maanden lockdown kwamen de versoepelingen. Onder strikte voorwaarden mocht het Taalhuis/Taalcafe weer de deuren openen. Heel symbolisch ging het Taalhuis in de Week van Lezen & Schrijven feestelijk open met alle benodigde beperkingen. Zo mochten er niet meer dan 8 bezoekers per sessie deelnemen, zaten de bezoekers op 1,5 meter afstand, moesten zij zich aanmelden en zich aan alle coronamaatregelen houden.

Op 9 september 2020 heropende wethouder Besteman (Rijswijk) samen met directeur Gerard Hendriks het Taalhuis in Rijswijk.

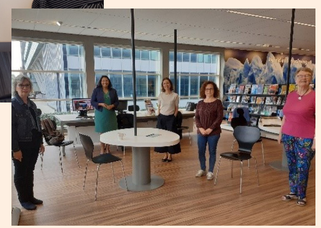
Ook het Taalcafé start weer onder strikte toepassingen van de coronamaatregelen.

In november 2020 moest de bibliotheek haar deuren weer sluiten in verband met een tweede lockdown. Voor de bezoekers van het Taalhuis werd een AfhaalTaalhuis opgestart om alsnog het oefen/leren van de Nederlandse taal te bevorderen.

Het Taalhuis heeft zoveel mogelijk geprobeerd om in het jaar 2020 met alle beperkingen door corona zoveel mogelijk bezoekers te voorzien in hun hulpvraag. Gezien de reacties kan het Taalhuis toch een goed jaar afsluiten.

Tot slot hebben wij het jaar afgerond met Taalvraagster Elena uit Rijswijk. Zij was voor de lockdown bevallen van haar eerste kindje. Dat weerhield Elena niet om te stoppen met oefenen. Ze bleef deelnemen ook met haar kleine op schoot. Onze eerste Taalhuisbaby.

Enkele reacties over het Taalhuis:

"IK WEET WEL DAT DE DEELNEMERS VAN DE LEESCLUB OVER HET ALGEMEEN TROUW KOMEN EN ZE HET LEZEN VAN EEN BOEK EN HET PRATEN OVER DE INHOUD ALS HEEL FIJN ERVAREN MAAR HET OOK ALTIJD ERG GEZELLIG VINDEN OM ER TE ZIJN. DOOR HET SAMEN LEZEN VAN EEN BOEK VOELEN ZE ZICH VRIJ OM TE PRATEN OVER ALLEDAAGSE DINGEN EN OOK HOE ZE HET WONEN IN NEDERLAND ERVAREN. ZE SCHROMEN NIET OM OPENLIJK TE PRATEN WAT ZE IN NEDERLAND PRETTIG VINDEN MAAR OOK SITUATIES DIE ZE TOCH NOG STEEDS ALS WAT VREEMD ERVAREN."

"WAT MIJ BIJ STAAT IS WEL DAT ONDANKS WIND, KOU EN REGEN DE DEELNEMERS TOCH ALTIJD KOMEN. TOEN IK TEGEN ZE ZEI DAT IK HET ERG DAPPER VIND DAT ZE DAN TOCH KOME WAS HUN ANTWOORD DAT ZE DAT GEWOON LOGISCH VINDEN OMDAT IK (WIJ VRIJWILLIGERS VAN HET TAALHUIS) TOCH OOK ONDANKS REGEN EN WIND ALTIJD IN HET TAALHUIS TE VINDEN ZIJN."

- Taalhuisvrijwilliger Rijswijk

"IK HEB HET AAN MIJN GROEPEN DOORGEGEVEN DAT ER DONDERDAG TAALCAFE IS. ZE WILLEN DAT IK MEE GA EN HEB VERTELT DAT ZE ALLEEN KUNNEN OMDAT IK EEN NIEUWE GROEP HEB. ZE WILDE ECHT DAT IK ZOU MEE KOMEN. IK KOM DUS TOCH WEL EN DENK MET ONGEVEER 8 CURSISTEN."

"LONIA EN DE CURSISTEN KIJKEN ER NAAR UIT"

"WIJ KOMEN DONDERDAG NAAR HET TAALCAFÉ MET – EEN RUWE SCHATTING – ONGEVEER TWINTIG CURSISTEN. IS DAT GOED VOOR JULLIE? DE CURSISTEN KIJKEN ER ALVAST NAAR UIT!"

"WE MOGEN OP DIT MOMENT GEEN LES GEVEN DUS WE PROBEREN TE ZOEKEN NAAR MANIEREN OM OP AFSTAND LES TE GEVEN. FIJN DAT JE ONS DE LINKS HEBT DOORGESTUURD. IK ZAL DE CURSISTEN ER OOK OP ATTENDEREN. ONTZETTEND BEDANKT OM AAN ONS TE DENKEN EN ONS TE HELPEN. DAT WAARDEREN WE HEEL ERG!"

- E-mail COA Rijswijk over hulp en aanbod het Digi Taalhuis

"DEAR SEVDA, THANK YOU VERY MUCH FOR YOUR EFFORTS TO KEEP THIS GOING DESPITE THE CORONA RESTRICTIONS. I PERSONALLY APPRECIATE IT VERY MUCH. I WOULD LIKE TO REGISTER FOR THE BAG IN VOORBURG. BEST, RODICA".

-Taalvraagster Rodica (Voorburg)

"IK HEB NET JE E-MAILS GELEZEN. HEEL ERG BEDANKT VOOR ALLES WAT JE DOET OM ONS TE HELPEN ONZE NEDERLANDSE TAAL TE VERBETEREN. MET VRIENDELIJKE GROET, NOURA".

Taalvraagster Noura (Leidschendam)

"BEDANKT VOOR DE INSPANNINGEN OM TIJDENS DE CORONA DOOR TE GAAN MET HET TAALHUIS. VRIENDELIJKE GROET, JEEOSHNI."

- Taalvraagster Jeeoshni (Voorburg)

EDUCATIEVE BIBLIOTHEEK

In een regulier jaar komen veel kinderen met hun klas op bezoek in één van de vestigingen, om kennis te maken met de bibliotheek, boeken te lenen met de groep of les te volgen uit het educatief aanbod. En ook buiten schooltijd zijn kinderen welkom, bijvoorbeeld in de brede school.

Veel lessen in de bibliotheek konden niet doorgaan en ook het lenen met de groep was niet mogelijk. In plaats daarvan is gekeken wat er allemaal nog wel mogelijk was. In sommige gevallen is de bibliotheek naar de klas gekomen in plaats van de klas naar de bibliotheek, zodat er toch nog lessen gegeven konden worden. En er is gestart met het samenstellen van boekenpakketten voor de scholen, zodat er toch gelezen kon worden in de klas. Soms in een thema, en soms een verrassingspakket. Scholen zijn blij met deze service die in het najaar startte. Inmiddels zijn er al bijna 100 pakketten geleverd aan de scholen.

Ook zijn er lessen omgezet naar online aanbod, bijvoorbeeld voor de Brede School is een les programmeren op de Microbit omgezet naar een digitale les die kinderen thuis konden volgen.

0-4 JAAR

VOORSCHOOLS

Rondom de voorleesdagen is een lesbrief ontwikkeld rondom het prentenboek Moppereend voor peuter- en kleutergroepen. 42 locaties hebben met deze lesbrief gewerkt. Daarnaast werden voorleesvertellingen gehouden op locatie bij de peutergroepen.

Een pedagogisch medewerker over de voorleesvertelling:

> *"HET WAS EEN HEEL LEUK HALF UUR, DE MEDEWERKSTER ZOCHT VEEL INTERACTIE MET DE PEUTERS EN DIE ONTVING ZIJ OOK. DE PEUTERS WAREN ERG NIEUWSGIERIG WAT ER ALLEMAAL UIT DE TAS KWAM, ONTZETTEND LEUK AL DIE ATTRIBUTEN EN OP HET LAATST DE REGENKOKERS."*

De theatervoorstellingen voor peuters hebben we, als alternatief voor een bezoek aan de bibliotheek, aangeboden en uitgevoerd op VVE-locaties. *Verteltante* verzorgde een vrolijke Sinterklaasvoorstelling. Hiermee zijn 606 kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers bereikt.

Voor het project *Voorlezen op maat* waren 7 van de 53 vrijwilligers in de coronaperiode welkom in de peuterzalen en kleuterklassen. De overige locaties hebben we gewezen op het uitgebreide aanbod aan digitale voorleesmogelijkheden.

Speelstart in Rijswijk voerden we uit door een medewerker van de bibliotheek voor te laten lezen op locatie.

MEDIAOPVOEDING

De activiteiten rond om de Media Ukkie Dagen (26 maart t/m 2 april) hebben we 'vertaald' naar het delen van mediawijze tips voor ouders en opvoeders via de website en de sociale media kanalen van de bibliotheek.

4-12 JAAR

EDUCATIEF AANBOD

Lessen die gepland waren in de bibliotheek hebben we, op het moment dat de bibliotheken moesten sluiten, door snel te schakelen, gedeeltelijk kunnen geven op een aantal scholen.

Voor het klassikaal lenen zijn alternatieven geboden waarbij scholen een boekenpakket konden reserveren. Daarnaast zijn er tips rondom voorlezen en digitale media, voor thuis en voor leerkrachten gedeeld via sociale media en de educatie-nieuwsbrief.

Rondom de Kinderboekenweek (30 september t/m 11 oktober) waren er gedigitaliseerde inspiratiebijeenkomsten voor leerkrachten, waarna via een besloten facebookpagina ook inspiratie uitgewisseld kon worden.

BREDE SCHOOL

Sport en Welzijn heeft 5 lessenseries ingekocht waaraan 58 kinderen hebben deelgenomen. Voor de lessen die door corona niet konden doorgaan is waar mogelijk een digitaal alternatief geboden.

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT / LEERLIJN LEZEN & LITERATUUR

Voor de scholen die deelnemen aan de Leerlijn Lezen & Literatuur zijn online alternatieven gezocht tijdens de coronaperiode.

De Kinderboekenweek Parade is in zijn geheel online geweest en was toegankelijk voor alle leerkrachten uit het werkgebied. De hele maand september konden workshops gevolgd worden rondom het thema van de Kinderboekenweek '*En toen...*'.

In maart ontvingen scholen pakketten met het prentenboek Woeste Willem en een lesbrief en toegang tot een digitale training en in november pakketten van het boek Dwars door de storm met een lesbrief over begrijpend lezen.

Een deel van de geplande bezoeken van De Schoolschrijver kon doorgaan, omdat deze bezoeken voor het merendeel digitaal plaatsvinden. En soms kon zelfs De Schoolschrijver een klas fysiek een bezoekje brengen. De bezoeken die niet zijn doorgegaan zijn doorgeschoven naar 2021.

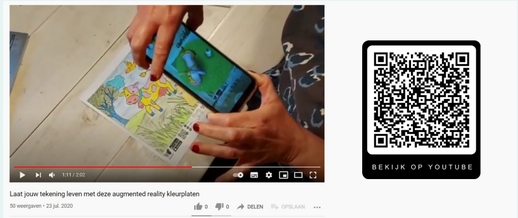
Gelukkig konden ook nog een aantal (fysieke) teamtrainingen op de scholen doorgang vinden, zoals het Visiespel *Slim met Media* dat met een team is gespeeld, de Boekenkring die op een school is geïntroduceerd en een online studiedag over Verhaalbegrip en Geografisch besef.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Er zijn verkennende samenwerkingsgesprekken geweest met het Veurs in Voorburg en met het Stanislascollege in Rijswijk. Hieruit bleek een behoefte aan ondersteuning op het gebied van leesmotivatie. Voor het Stanislascollege in Rijswijk kon ondersteuning worden geboden door advisering over de collectie van de schoolbibliotheek. We vervolgen de verkenning in 2021.

ACTIVITEITEN IN DE BIBLIOTHEEK

In de zomervakantie waren zomeractiviteiten beschikbaar die zowel in de bibliotheek als thuis konden worden gedaan. Via het Youtube-kanaal van de bibliotheek waren filmpjes beschikbaar waarmee iedereen mee kon doen met de activiteiten.

We kregen naar aanleiding hiervan zelfs reactie van een docent in België, waar we informatie mee konden uitwisselen:

> "KOMENDE WEEK HEBBEN WE HET OVER PROGRAMMEREN, VOOR EEN MUZISCHE ACTIVITEIT WILDE IK GRAAG EEN MINECRAFT SELFIE MAKEN. IK KWAM VIA YOUTUBE UIT OP JULLIE TUTORIAL. DAARBIJ STAAT ER DAT JULLIE DAAR EEN SOORT STAPPENPLAN VAN HEBBEN. ZOU IK DIT DIGITAAL KUNNEN VERKRIJGEN? ZO KUNNEN MIJN LEERLINGEN ER OOK MEE AAN DE SLAG GAAN."

De meeste mediawijze workshops moesten door de coronasluiting worden geannuleerd. De workshop die kon doorgaan in december is goed bezocht door 8 kinderen.

VAKANTIELEZEN

In totaal deden uit het werkgebied van de Bibliotheek aan de Vliet 91 teams mee aan Vakantielezen 2020. De teams deden met hun hele gezin mee. Dat waren in totaal 202 deelnemers.

Zus en broer Lente en Olaf uit Voorburg waren zijn de winnaars van Vakantielezen 2020. In de bibliotheek in Voorburg ontvingen zij hun prijzen. Lente kreeg van directeur Gerard Hendriks het boek Miss eenhoorn (van Edward van de Vendel) als prijs. Haar broer Olaf won Bob Popcorn (van Maranke Rinck).

WEEK VAN DE MEDIAWIJSHEID

Tijdens de Week van de Mediawijsheid stond het thema Wat is jouw digitale balans – Je hebt het zelf in de hand centraal.

We hebben (groot)ouders en begeleiders via onze digitale kanalen geattendeerd op de voordelen en het plezier van het voorlezen met digitale media. Daarnaast hebben we de MediaDiamant belicht, zodat je als opvoeder meer wegwijs kan worden om kinderen vanaf 0 jaar mediawijs op te laten groeien.

Volwassenen ontvingen de gedrukte versie van de Data detox KIT bij de afhaalbibliotheek. Online was deze informatie ook beschikbaar. De Data detox KIT geeft inzicht in je datagebruik. Het ging er niet om minder gebruik van de digitale mogelijkheden te maken, maar bewuster.

RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht van de Bibliotheek aan de Vliet heeft met grote waardering geconstateerd dat de leiding en de medewerkers van de Bibliotheek aan de Vliet in 2020 alles op alles hebben gezet om de belangrijke maatschappelijke functie van de bibliotheek te blijven waarmaken ondanks de beperkingen door de coronacrisis. Met de nodige creativiteit en inzet werd de afhaalbibliotheek op poten gezet en digitale dienstverlening sterk uitgebreid.

De Raad houdt toezicht op de directie en biedt waar nodig ondersteuning. De voorzitter van de Raad voert samen met de directeur regelmatig bestuurlijk overleg met de wethouders van beide betrokken gemeenten. Deze zijn niet alleen subsidiegevers, maar spelen gelukkig ook een actieve rol in het uitstippelen van de toekomst van onze bibliotheek.

In Leidschendam-Voorburg werd op grote schaal deelgenomen aan het door de gemeente georganiseerde participatietraject Toekomst Bibliotheek, dat waardevolle informatie opleverde voor het opstellen van de plannen voor de toekomstige inrichting van de bibliotheek. Rijswijk koos in het najaar van 2020 ondubbelzinnig voor continuering van het Huis van de Stad, waarvan de uitvoering nu ter hand is genomen.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2020 vier keer. Daarnaast werd veel tijd besteed aan de selectie van een nieuwe directeur voor de Bibliotheek aan de Vliet, na de pensionering van Harm Smit per 1 september (zie elders in dit Jaarverslag). De Raad prijst zich gelukkig in Gerard Hendriks een uitstekende opvolger te hebben gevonden.

De Raad houdt ook toezicht op het financiële beleid en de verantwoording over dat beleid. De bibliotheek kampte in 2020 vanzelfsprekend met de financiële gevolgen van de crisis en moest de dienstverlening op verschillende momenten radicaal aanpassen. Alles bijeen veroorzaakte de crisis een tekort op de exploitatierekening 2020. Dit tekort is ten laste gekomen van de Algemene Reserve. De Raad van Toezicht benadrukt dat de omvang van deze reserve onvoldoende is om grote financiële tegenvallers op te vangen.

De leden Christine Kliphuis en Willy de Waardt werden voor een termijn van drie jaar herbenoemd. De Raad van Toezicht bestond eind december 2020 uit:

- mevrouw E.Y (Elly) Bogerman,
- de heer L.F.F. (Lo) Casteleijn,
- de heer F.A. (Fred) van Hemert,
- mevrouw C.C. (Christine) Kliphuis,
- mevrouw E. (Erica) Reddingius-Dommering,
- mevrouw W.F. (Willy) de Waardt.

Lo Casteleijn,
Voorzitter van de Raad van Toezicht
de Bibliotheek aan de Vliet

COLOFON

© 2021 de Bibliotheek aan de Vliet

Druk- en zetfouten voorbehouden. De in dit jaarverslag opgenomen informatie mag worden overgenomen onder bronvermelding van 'Jaarverslag de Bibliotheek aan de Vliet 2020'.

Tekst en informatie

Farida Achiri, Jaap van Buren, Lo Casteleijn, Ellen Govers, Wende van der Heide, Gerard Hendriks, Jolanda Hugens, Gary Kort, Vincent Leeuwenburgh, Marjoleine de Leu, Jacqueline van Munster, Loes Reichenfeld, Sevda Scoop, Hilde Stigter, Isabel Tirado *en* Ineke Zonneveld

Beeld

de Bibliotheek aan de Vliet, FreePik.com Pch.vector

Ontwerp en productie

Daniëlle Cortjens

Drukwerk

Drukwerkdeal.nl

LEIDSCHENDAM
FLUITPOLDERPLEIN 5
2262 ED LEIDSCHENDAM

STOMPWIJK
DOCTOR VAN NOORTSTRAAT 92 D
2266HA LEIDSCHENDAM

RIJSWIJK
GENERAAL EISENHOWERPLEIN 101
2288 AG RIJSWIJK

VOORBURG
KONINGIN JULIANALAAN 257
2273 JG VOORBURG

Telefoon: 070 2400 250 • E-mail: secretariaat@bibliotheekaandevliet.nl

de Bibliotheek
aan de Vliet